

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF LANGS DE KOOPVAARDIJLAAN 180-182 TE GENT (PROVINCIE OOST- VLAANDEREN)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 1609

Rapport opgemaakt door: Griet Beldé

Kontichsesteenweg 38

B-2630 Aartselaar

Juli 2021

Dossiernr. 31351

OE: 2021F405

Deze archeologienota kwam tot stand naar aanleiding van een nieuwbouwproject voor de uitbreiding van bestaande industriegebouwen. De geplande werken op het terrein ter hoogte van de Koopvaardijlaan 180-182 houden deels de sloop in van bestaande bebouwing en deels de bouw van zes magazijngebouwen. Het projectgebied ligt niet in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten en bevindt zich evenmin in een vastgestelde archeologische zone. Doordat de oppervlakte van de percelen waarop de werken van toepassing zijn de 3000 m² (41.560 m²) overschrijdt en de geplande werken binnen het projectgebied meer dan 1.000 m² (31.877 m²) zullen omvatten, moet er in het kader van het Onroerend Erfgoeddecreet, voorafgaand aan een omgevingsvergunning een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet). Het bureauonderzoek moet uitwijzen of een onderzoek met ingreep in de bodem mogelijk en wenselijk is voor het projectgebied.

Het bureauonderzoek wees uit dat er een laag archeologisch potentieel is en dat er geen verder archeologisch onderzoek nodig is.

Dit baseren we op de volgende argumenten:

- 1) Uit het historisch en landschappelijk onderzoek (cf. hfstk. 3 en 4) is gekend dat het terrein gekarteerd is als bebouwd gebied (OB-bodem), wat meestal duidt op een verstoorde of door bebouwing niet te karteren ondergrond. Het onderzoeksgebied in industriegebied gelegen ter hoogte van opgehoogde gronden (cf. hfst. 3.3, 3.4, 5.3.5).
- 2) Oorspronkelijk was het onderzoeksgebied in laag en nat gebied gelegen ter hoogte van de meersen net buiten de laat-16de eeuwse omwalling, in landelijk gebied. Op de huidige hoogtekartaart situeert het onderzoeksgebied zich tussen 7,3 en 7,8 m-TAW. Op de Topografische kaart van België uit 1873 situeert de hoogte van het terrein zich tussen 5 en 6 m-TAW, wat tussen 1,5 m en 3 m lager is dan heden. Zowel de Grondmechanische kaart van Gent als het boorresultaat van een boring uitgevoerd op het zuidelijke aangrenzende perceel bevestigt dat de grond tussen 0 en 3 m-mv geroerde of aangebrachte grond is. Dit toont aan dat het terrein wellicht vanaf de late 19de eeuw werd opgehoogd in functie van de verdere uitbouw van het industriegebied toen straten er werden aangelegd en loodsen werden opgetrokken langs de 19de eeuwse dokken.
- 3) Uit het landschappelijk en historisch onderzoek is gekend dat het onderzoeksgebied voor lange tijd gelegen was ter hoogte van de meersen. Dit waren laag gelegen natte gronden buiten de stad. Gezien de lage en landelijke ligging van het onderzoeksgebied bleef het terrein onbebouwd tot in de tweede helft van de 19de eeuw. Uit het historisch kaartmateriaal en de luchtfoto's is met zekerheid geweten dat het terrein vanaf 1873 in ontwikkeling kwam. In 1939 was het onderzoeksgebied quasi volledig bebouwd met loodsen en ook verhard. Enkel het noordelijke perceeltje bleef altijd onbebouwd en braakliggend. De bebouwing was niet onderkelderde, toch mag er vanuit gegaan worden dat de bodem erdoor tot op beperkte diepte van ca. 0,50 m verstoord is.
- 4) Uit de meldingen opgenomen in de Centraal Archeologische Inventaris blijkt duidelijk dat de archeologische vindplaatsen zich situeren ter hoogte van de natuurlijke hoogten, zoals de sites Hogeweg en Port Arthur ten noordoosten van het onderzoeksgebied en de vondsten in de omgeving van historisch centrum van Gent, ten zuidwesten van het onderzoeksgebied. De archeologische vondsten dateren er vanaf de steentijden over de metaaltijden, Romeinse tijd, vroege tot late middeleeuwen tot de nieuwe en nieuwste tijd. De vindplaatsen situeren zich op ca. 900 m verwijderd van het onderzoeksgebied. In de directe omgeving van het

onderzoeksgebied zijn er geen archeologische meldingen. Vandaar is de archeologische verwachting ter hoogte van het onderzoeksgebied eerder laag in te schatten.

- 5) De voorziene werken omvatten in eerste instantie de sloop van de bestaande loodsen (op één na) en verhardingen die quasi het gehele onderzoeksgebied innemen. De bestaande gebouwen zijn niet onderkelderd en vermoedelijk niet diep gefundeerd. Ten gevolge van de sloop en het egaliseren van de bodem mag uitgegaan worden van een verstoring van de bodem tussen 0,5 m en 1 m diepte.
- 6) Voor het nieuwbouwproject worden vijf magazijnen gebouwd met een totale oppervlakte van 21.730 m² (52%). Ze worden gebouwd op een vloerplaat in gewapend beton. Voor de aanleg ervan zal de bodem verstoord worden over deze oppervlakte tot op 1,20 m-mv. De gebouwen worden gefundeerd op funderingspalen die worden aangezet tot op 3 m-mv. Voor de bouw van de funderingen rondom rond de gebouwen wordt de bodem lokaal verstoord over een totale oppervlakte van 1.500 m² (3,5%) tot op 3,5 m-mv. Tussen de magazijnen komen 76 paalfunderingen met een diameter van 25 cm tot op 8 m-mv., De totale oppervlakte is 5 m². Dit betekent dat ten behoeve van de aanleg van de funderingspalen de bodem lokaal verstoord zal worden over een totale oppervlakte van 5m² tot op 8 m-mv. Binnen de centrale onbebouwde zone wordt een infiltratiesysteem gebouwd met een totale oppervlakte 2.970 m² (7 %). Hier wordt de bodem verstoord tot op 1 m-mv. Aan de westzijde van de centrale zone komt er een weegbrug. De bodem wordt er over 60 m² verstoord tot op 1,75 m-mv. Het overige deel binnen deze zone met een oppervlakte van 3.630 m² (9%) wordt verhard. De bodem wordt er verstoord tot op 0,1 m-mv. In de noordelijke zone van het onderzoeksterrein worden twee kleine delen van 725 m² en 410 m² (3%) verhard. De bodem wordt er tot op maximum 0,1 m-mv verstoord. Ten behoeve van de hemelwaterput en de septische put wordt de bodem lokaal verstoord tot op 2,5 m-mv over 14 m² (0,5%).

Uitgezonderd voor de bouw van de putten (0,5%) en de funderingspalen (5,5%) situeren de bodemingrepen zich binnen de bestaande 19de eeuwse ophogingslagen. De bodem zal enkel lokaal geraakt en verstoord worden.

Bebouwing	Oppervlakte	% van totale oppervlakte	Maximale Verstoringsdiepte
5 Magazijnen	21.730 m ²	52 %	1,20 m-mv
Funderingspalen tot op 3-mv	1500 m ²	3,5 %	3,5 m-mv
Funderingspalen tot op 8 m-mv	5 m ²	0,1 %	8,5 m-mv
Centrale zone Verharding	3.690 m ²	9 %	1 m-mv
Centrale zone Infiltratiesysteem	2.970 m ²	7 %	1 m-mv
Centrale zone Weegbrug	60 m ²	0,1 %	1,75 m-mv

Verharding noordelijke zone	725 m ²	2 %	1 m-mv
Verharding parking Noordoostzijde	410 m ²	1 %	1 m-mv
Nutsvoorzieningen	14 m ²	0,5 %	2,5 m-mv
Totaal	31.104 m ²	75 %	

Uit punt 1 tot 6 kan geconcludeerd worden dat de verwachting om archeologische resten aan te treffen eerder laag is. Gezien men in het verleden hoger gelegen plaatsen opzocht in het landschap om zich voor lange of korte tijd te vestigen en het onderzoeksgebied gelegen was ter hoogte van de laaggelegen natte weilanden van de Meersen is de archeologische verwachting laag.

De gronden langs het Houtdok zijn daarenboven bij de uitbreiding van het industriegebied sinds het einde van de 19de eeuw tot 3 m opgehoogd. De geplande verstoringsdiepten voor het nieuwbouwproject reiken tot een beperkte diepte van maximum 1,20 m –mv. Enkel lokaal, ter hoogte van de funderingspalen zal de bodem tot op 3,5 en 8,5 m-mv lokaal geraakt worden.

Om bovenstaande redenen wordt het potentieel tot kennisvermeerdering laag ingeschat. Door deze geringe kans op kennisvermeerdering wegen de baten niet op tegen de kosten van een verder archeologisch vooronderzoek. Bijgevolg wordt er **geen vervolgonderzoek** geadviseerd.